

MAŁGORZATA BŁASZKE

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Wydział Ekonomiczny, Katedra Nieruchomości

<https://orcid.org/0000-0001-7806-6710>

e-mail: MBlaszke@zut.edu.pl

Procedury zamówień publicznych z perspektywy wykonawców robót budowlanych

Streszczenie. Celem badania była ocena zrozumiałości i efektywności procedur zamówień publicznych oraz wskazanie trudności praktycznych związanych z ich realizacją w sektorze robót budowlanych. W szczególności skupiono się na problemach z interpretacją dokumentacji przetargowej, składaniem ofert i realizacją umów. Analiza została przeprowadzona na podstawie danych ankietowych zebranych od 140 wykonawców realizujących w 2023 roku projekty budowlane finansowane ze środków publicznych. Pytania ankiety dotyczyły trudności na różnych etapach procesu zamówieniowego, m.in. zrozumienia wymagań przetargowych, procedury ofertowej, realizacji umów, a także wyzwań wynikających z opóźnień w płatnościach lub zmian w projektach. Respondenci oceniali też wpływ złożoności procedur na czas i jakość realizacji inwestycji. Uzyskane dane ukazują kluczowe problemy, które utrudniają wykonawcom efektywną realizację projektów. Autorka przedstawia swoje rekomendacje w celu usprawnienia procedur przetargowych, poprawy ich przejrzystości oraz zwiększenia efektywności wykorzystania środków publicznych.

Słowa kluczowe: zamówienia publiczne, roboty budowlane, wykonawcy, projekty budowlane

<https://doi.org/10.58683/dnswsb.2038>

1. Wstęp

Procedury zamówień publicznych stanowią istotny element systemu gospodarczego, mając kluczowy wpływ na sposób realizacji inwestycji publicznych, w tym robót budowlanych. Celem zamówień publicznych jest zapewnienie transparentności, uczciwej konkurencji oraz efektywnego wykorzystania środków publicznych. Niemniej jednak złożoność i formalizm związane z tymi procedurami mogą stanowić wyzwanie zarówno dla zamawiających, jak i dla wykonawców. W szczególności wykonawcy robót budowlanych często borykają się z trudnościami zwią-

zanymi z interpretacją wymagań dokumentacji przetargowej, procesem składania ofert, a także realizacją umów.

W kontekście powyższych problemów celem niniejszego badania była ocena zrozumiałości, efektywności oraz praktycznych trudności związanych z procedurami zamówień publicznych w sektorze robót budowlanych. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą ankiety skierowanej do wykonawców, którzy mieli doświadczenie w realizacji projektów budowlanych finansowanych ze środków publicznych. Ankietę skierowano do 140 wykonawców, którzy w ostatnim roku (2023) przeprowadzali roboty budowlane w ramach zamówień publicznych. Uzyskane wyniki pozwalają na określenie kluczowych wyzwań, z jakimi wykonawcy ci spotykają się na różnych etapach procesu zamówieniowego — od składania ofert, przez realizację umowy, po finalny odbiór robót.

W ramach badania szczególną uwagę poświęcono zrozumieniu dokumentacji przetargowej, trudnościom związanym z procedurą składania ofert, a także wyzwaniom w trakcie realizacji umowy, w tym ewentualnym opóźnieniom w płatnościach czy zmianom w zakresie projektów. Dodatkowo analizowano wpływ złożoności procedur zamówień publicznych na czas i jakość realizowanych robót budowlanych.

Wyniki badania stanowią cenny wkład w dyskusję na temat możliwych usprawnień procedur zamówień publicznych, które mogłyby ułatwić wykonawcom realizację projektów budowlanych oraz poprawić efektywność wykorzystywania środków publicznych. W artykule zaprezentowane zostały zarówno wnioski, jak i rekomendacje mające na celu optymalizację procedur przetargowych w kontekście robót budowlanych.

2. Przegląd literatury

Procedury zamówień publicznych odgrywają kluczową rolę w sektorze budowlanym, umożliwiając realizację inwestycji publicznych przy zachowaniu zasad transparentności, uczciwej konkurencji i efektywności gospodarowania środkami publicznymi (Dzierżanowski et al., 2021; Warchoń, 2023; Szostak, 2022). Jednocześnie ich złożoność i formalizm budzą liczne kontrowersje, szczególnie w kontekście ich wpływu na wykonawców robót budowlanych. Literatura wskazuje, że jednym z głównych problemów są trudności interpretacyjne związane z dokumentacją przetargową (Orlińska-Dejer et al., 2022; Michalak, 2022; Liput et al., 2020). Niejasne wymagania i zawilość zapisów często prowadzą do błędów w ofertach oraz późniejszych konfliktów między zamawiającymi a wykonawcami. Zjawisko to bywa dodatkowo potęgowane przez różnice w poziomie doświadcze-

nia i kompetencji wykonawców, co szczególnie dotyka małe i średnie przedsiębiorstwa (Flynn & Davis, 2014).

Z perspektywy wykonawców istotnym wyzwaniem są również opóźnienia w płatnościach oraz konieczność zarządzania ryzykiem związanym z niespodziewanymi zmianami w zakresie realizowanych projektów. Hughes et al. (2023) zwracają uwagę, że takie problemy mogą prowadzić do napięć finansowych, opóźnień w realizacji inwestycji, a w skrajnych przypadkach nawet do rezygnacji wykonawców z uczestnictwa w rynku zamówień publicznych. W literaturze pojawiają się również głosy krytyczne wobec długotrwałych i skomplikowanych procedur przetargowych, które mogą wydłużać harmonogram realizacji projektów i ograniczać konkurencyjność procesu poprzez eliminację mniej doświadczonych podmiotów (Arrowsmith, 2010; Leszczyński et al., 2022; Moras, 2024).

Wpływ procedur zamówień publicznych na jakość realizowanych inwestycji jest przedmiotem licznych analiz (Nowicki, 2023; Schimanek, 2023; Rokicki, 2024; Horubski, 2024). Badania empiryczne pokazują, że rygorystyczne wymagania administracyjne nie zawsze przekładają się na lepszą jakość robót budowlanych. W niektórych przypadkach prowadzą wręcz do ograniczenia innowacyjności wykonawców, którzy obawiają się podejmować ryzyko związane z nowymi rozwiązaniami technologicznymi (Laryea, 2019). Jednocześnie rozwój narzędzi cyfrowych, takich jak platformy e-zamówień, może znacząco usprawnić proces ofertowy, zwiększając przejrzystość procedur i redukując koszty administracyjne zarówno po stronie zamawiających, jak i wykonawców (Eadie et al., 2013).

Mimo rosnącej liczby publikacji dotyczących zamówień publicznych, stosunkowo niewiele badań skupia się na perspektywie wykonawców. Ich doświadczenia i problemy są jednak kluczowe dla identyfikacji barier utrudniających efektywną realizację projektów budowlanych. Erridge i Greer (2002) wskazują, że uwzględnienie perspektywy wykonawców w procesie doskonalenia procedur może przyczynić się do lepszego dopasowania regulacji do realiów rynku. Istotne wydaje się także dalsze badanie wpływu złożoności procedur na mniejsze przedsiębiorstwa, które często nie dysponują odpowiednimi zasobami do radzenia sobie z wymaganiami administracyjnymi. W literaturze pojawiają się również propozycje zmian mających na celu uproszczenie procedur, lepsze standaryzowanie dokumentacji przetargowej oraz wprowadzenie bardziej elastycznych mechanizmów negocjacyjnych (Lotko, 2021; Stapiński, 2022; Kubiczek et al., 2023).

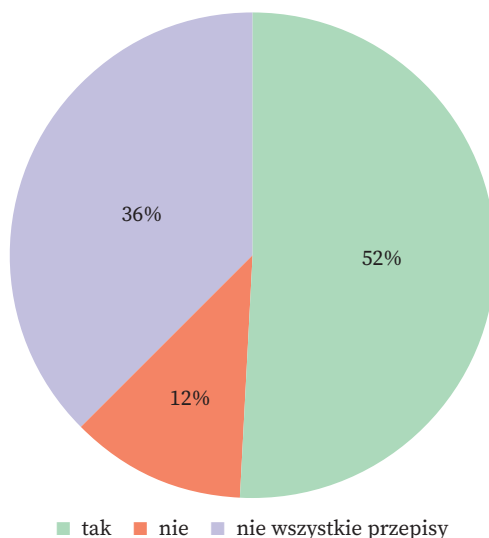
Podsumowując, przegląd literatury wskazuje, że procedury zamówień publicznych w sektorze budowlanym, choć niezbędne, wymagają dalszych usprawnień, aby sprostać oczekiwaniom zarówno zamawiających, jak i wykonawców. W szczególności potrzebne są badania skupiające się na praktycznych doświadczeniach wykonawców, które pozwolą na identyfikację najistotniejszych barier i zapropo-

nowanie efektywnych rozwiązań zwiększających jakość oraz efektywność realizowanych inwestycji.

3. Wyniki badań

3.1. Ocena zrozumienia procedur w zamówieniach publicznych na roboty budowlane

Pierwsze pytanie skierowane do wykonawców robót budowlanych w zamówieniach publicznych dotyczyło zrozumiałości procedur zamówień publicznych (rys. 1).

Rys. 1. Zrozumiałość procedur robót budowlanych w zamówieniach publicznych
Źródło: Opracowanie własne

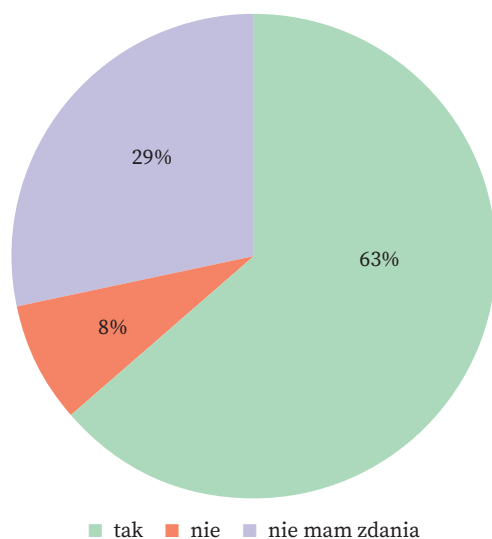
Spśród respondentów 52% uznało, że procedura udzielania zamówień publicznych jest dla nich zrozumiała, co sugeruje, że ponad połowa badanych czuje się kompetentna w zakresie wymagań formalnych oraz procedur stosowanych w procesie przetargowym.

Jednocześnie 36% ankietowanych wskazało, że procedura jest dla nich zrozumiała jedynie częściowo. Ten wynik wskazuje na istnienie obszarów niepewności lub trudności interpretacyjnych, które mogą być powodowane nadmierną złożonością procedur, niedostateczną dostępnością informacji lub brakiem wystarczającego wsparcia edukacyjnego. Natomiast 12% respondentów stwierdziło,

że procedury zamówień publicznych są dla nich niezrozumiałe. Choć jest to stosunkowo niewielka część badanych, warto zwrócić uwagę na tę grupę, ponieważ ich trudności mogą negatywnie wpływać na zdolność uczestnictwa w postępowaniach przetargowych, co w konsekwencji ogranicza konkurencyjność na rynku budowlanym.

Wyniki te wskazują na potrzebę dalszych działań mających na celu uproszczenie i klarowne przedstawienie procedur zamówień publicznych oraz zapewnienie odpowiedniego wsparcia informacyjnego dla wykonawców, szczególnie w obszarach, które budzą największą wątpliwość.

Wyniki badania ankietowego dotyczące oceny adekwatności czasu trwania procedury przetargowej wśród wykonawców robót budowlanych wskazują na przeważająco pozytywną opinię w tej kwestii (rys. 2). Aż 63% respondentów uznało czas trwania procedury, od momentu ogłoszenia przetargu do wyboru wykonawcy, za odpowiedni. Wynik ten świadczy o ogólnym zadowoleniu wykonawców z organizacji i tempa postępowania przetargowych, co może sugerować, że obecne ramy czasowe są dostosowane do specyfiki branży i jej wymagań operacyjnych.

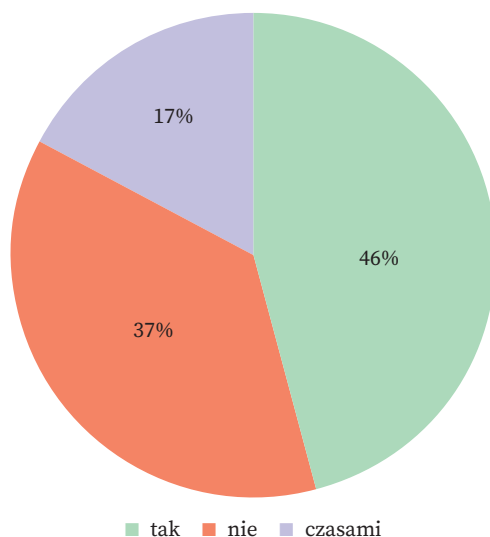
Rys. 2. Odpowiedniość czasu trwania procedury przetargowej
Źródło: Opracowanie własne

Jedynie 8% badanych wskazało, że czas trwania procedury przetargowej jest nieodpowiedni. Choć to stosunkowo niewielki odsetek, może on wskazywać na istnienie specyficznych przypadków lub okoliczności, w których procedury są uznawane za zbyt długie lub zbyt krótkie, co mogłoby wpływać na efektywność procesów przetargowych.

Z kolei 29% respondentów nie miało zdania w tej sprawie. Taki wynik może wpływać z braku jednoznacznych doświadczeń związanych z procedurami przetargowymi lub z ich neutralnej oceny. Może to również sugerować, że dla części wykonawców czas trwania procedury nie jest kluczowym czynnikiem wpływającym na ich decyzję o uczestnictwie w postępowaniach.

Uzyskane wyniki wskazują, że choć obecne ramy czasowe procedur przetargowych są ogólnie akceptowane przez większość wykonawców, konieczne może być dalsze badanie i uwzględnienie szczególnych przypadków, w których czas trwania procedur jest oceniany negatywnie. Analiza takich przypadków może przyczynić się do jeszcze lepszego dostosowania procedur do potrzeb rynku.

Analiza wyników badania dotyczącego występowania niejasności w wymaganiach stawianych wykonawcom w procedurach przetargowych ujawnia istotne wyzwania związane z transparentnością procesu (rys. 3). Odpowiedź twierdząca („tak”) została udzielona przez 46% respondentów, co wskazuje na to, że niemal połowa badanych doświadcza trudności interpretacyjnych związanych z wymaganiami przetargowymi. Może to świadczyć o niewystarczającej precyzji zapisów w dokumentacji przetargowej lub braku odpowiednich mechanizmów komunikacyjnych między zamawiającymi a wykonawcami.

Rys. 3. Występowanie niejasności dotyczących wymagań stawianych wykonawcom
Źródło: Opracowanie własne

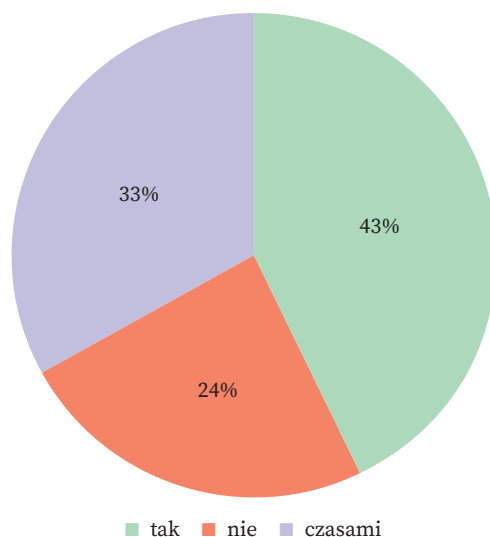
Z kolei 37% respondentów stwierdziło, że niejasności w procedurach przetargowych się nie pojawiają. Wynik ten sugeruje, że dla części wykonawców do-

kumentacja i wymagania przetargowe są sformułowane w sposób zrozumiały i jednoznaczny, co umożliwia sprawne przygotowanie ofert.

Grupa respondentów, która wskazała, że niejasności pojawiają się „czasami” (17%), odzwierciedla sytuację, w której trudności interpretacyjne mają charakter sporadyczny i mogą być związane z wyjątkowymi przypadkami lub specyfiką poszczególnych przetargów.

Powyższe wyniki wskazują na konieczność zwiększenia przejrzystości i jednoznaczności wymagań stawianych wykonawcom w procedurach zamówień publicznych. Działania takie mogą obejmować standaryzację dokumentacji, rozwój wytycznych dla zamawiających, a także usprawnienie kanałów komunikacji umożliwiających szybkie wyjaśnianie wątpliwości. Poprawa w tym zakresie może nie tylko ograniczyć liczbę przypadków niejasności, ale także zwiększyć efektywność całego procesu zamówień publicznych.

Analiza odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny stopnia skomplikowania procedur przetargowych w zamówieniach publicznych z perspektywy wykonawców robót budowlanych wskazuje na występowanie istotnych wyzwań w tym obszarze (rys. 4).

Rys. 4. Postrzeganie procedur przetargowych jako zbyt skomplikowanych

Źródło: Opracowanie własne

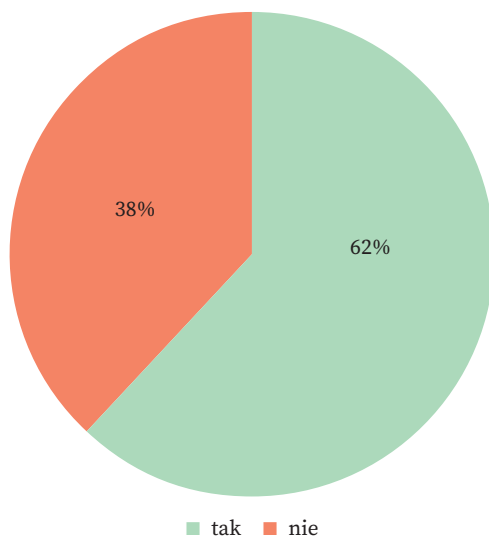
Aż 43% respondentów oceniło, że procedury te są zbyt skomplikowane. Wynik ten może świadczyć o występowaniu barier formalnych, takich jak nadmiernie rozbudowana dokumentacja, skomplikowane wymagania proceduralne czy trud-

ności w interpretacji przepisów, które mogą negatywnie wpływać na uczestnictwo wykonawców w przetargach.

Z drugiej strony, 24% badanych stwierdziło, że procedury nie są zbyt skomplikowane. Ta grupa respondentów najwyraźniej postrzega obecne rozwiązania jako wystarczająco przejrzyste i adekwatne do wymogów zamówień publicznych, co sugeruje, że w ich przypadku procesy te nie stanowią istotnego utrudnienia. Odpowiedź „czasami” została udzielona przez 33% ankietowanych, co wskazuje na to, że odczucie skomplikowania procedur przetargowych jest częściowo zależne od okoliczności, takich jak specyfika konkretnego zamówienia, zakres robót czy rodzaj wymaganych dokumentów. Wynik ten może również sugerować, że problem nie jest jednoznaczny i może być efektem różnych poziomów doświadczenia lub przygotowania wykonawców.

Podsumowując, należy stwierdzić, że choć część wykonawców radzi sobie z procedurami przetargowymi, to znaczna ich grupa postrzega je jako zbyt skomplikowane, co może negatywnie wpływać na ich gotowość do udziału w zamówieniach publicznych. Rekomenduje się analizę kluczowych obszarów problemowych, takich jak zakres wymaganej dokumentacji, oraz podjęcie działań mających na celu uproszczenie i standaryzację procesów, a także organizację szkoleń i wsparcia dla wykonawców.

Wyniki badania dotyczące zauważalnych zmian w procedurze przetargowej w ciągu ostatnich trzech lat wskazują, że większość respondentów (62%) dostrzegła zmiany w tym obszarze (rys. 5).

Rys. 5. Zauważone zmiany w procedurach przetargowych w ostatnich trzech latach
Źródło: Opracowanie własne

Może to świadczyć o dynamicznym charakterze regulacji i praktyk związanych z zamówieniami publicznymi, co obejmuje m.in. zmiany legislacyjne, wprowadzenie nowych technologii (np. platform cyfrowych) czy modyfikacje w wymaganiach proceduralnych. Może to także odzwierciedlać rosnącą adaptację systemów zamówień publicznych do zmieniających się potrzeb rynku i wyzwań gospodarczych.

Jednocześnie 38% respondentów stwierdziło brak zauważalnych zmian w procedurze przetargowej. Wynik ten może sugerować, że dla części wykonawców zmiany, które zaszły, były niewielkie, nieistotne lub trudne do zidentyfikowania w codziennej praktyce. Ma na to być może wpływ różny poziom zaangażowania wykonawców w procesy przetargowe, odmienności ich doświadczenia lub specyfiki zamówień, w których uczestniczyli.

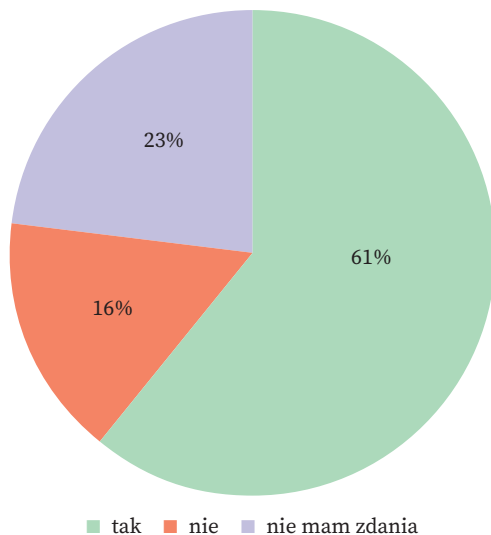
Interpretując te wyniki, należy stwierdzić, że choć większość respondentów dostrzega zmiany, istnieje potrzeba dalszej analizy ich charakteru i wpływu na uczestników procesu przetargowego. Wskazuje to na konieczność prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych, które pomogłyby wszystkim wykonawcom lepiej zrozumieć wprowadzane modyfikacje oraz ich znaczenie dla praktyki zamówień publicznych.

3.2. Analiza jakości dokumentacji przetargowej (SIWZ) i jej wpływu na proces przygotowywania ofert przez wykonawców

Wyniki badania dotyczące oceny dokumentacji przetargowej (Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, SIWZ) wskazują, że większość respondentów (61%) uznaje ją za wystarczająco szczegółową i zrozumiałą (rys. 6). Wynik ten sugeruje, że w opinii znaczącej części wykonawców dokumentacja przetargowa spełnia swoje podstawowe funkcje, takie jak jasne określenie wymagań zamawiającego oraz ułatwienie przygotowania ofert zgodnych z założeniami procedury.

Jednakże 23% respondentów stwierdziło, że nie ma zdania, czy dokumentacja jest dość szczegółowa i zrozumiała. Ten wynik wskazuje na istnienie pewnych obszarów, w których dokumentacja może być nieprecyzyjna, trudna w interpretacji lub niewystarczająco dostosowana do specyfiki różnych rodzajów zamówień budowlanych.

Z kolei 16% ankietowanych uznało, że SIWZ nie jest wystarczająco szczegółowa ani zrozumiała. Choć jest to mniejszość, wynik ten ujawnia, że dla pewnej grupy wykonawców dokumentacja przetargowa stanowi istotną barierę w uczestnictwie w procedurach przetargowych. Przyczyną tego mogą być zbyt ogólne lub niejasno sformułowane wymagania, które utrudniają właściwą interpretację warunków przetargu.

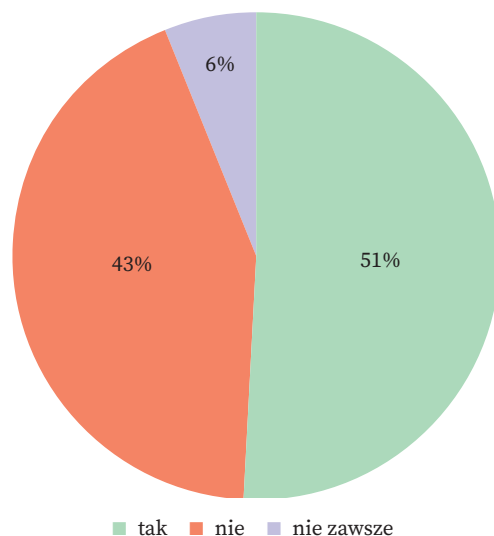
Rys. 6. Szczegółowość i zrozumiałość dokumentacji przetargowej (SIWZ) z perspektywy wykonawców
Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując, wyniki wskazują, że choć większość wykonawców ocenia dokumentację przetargową pozytywnie, istnieje przestrzeń do poprawy, zwłaszcza w zakresie eliminacji niejasności oraz zwiększenia precyzji w formułowaniu warunków. Zaleca się dalsze działania mające na celu standaryzację SIWZ oraz zapewnienie większej dostępności narzędzi wspierających wykonawców w interpretacji dokumentacji, co może przyczynić się do zwiększenia efektywności i transparentności procesu zamówień publicznych.

Analiza wyników dotyczących kompletności informacji zawartych w dokumentacji przetargowej (np. SIWZ) wskazuje na istotne zróżnicowanie opinii wykonawców robót budowlanych (rys. 7). Ponad połowa respondentów (51%) uznała, że dokumentacja przetargowa zawiera wszystkie istotne informacje niezbędne do przygotowania oferty. Sugeruje to, że dla znacznej części wykonawców dokumentacja spełnia swoją podstawową funkcję, zapewniając odpowiednią szczegółowość i kompletność wymaganych danych.

Jednakże aż 43% ankietowanych stwierdziło, że dokumentacja nie zawiera wszystkich kluczowych informacji. Wynik ten wskazuje na znaczny odsetek wykonawców, którzy dostrzegają braki w dokumentacji, co może prowadzić do problemów z prawidłowym przygotowaniem ofert. Braki te mogą dotyczyć niejasnych zapisów, niedostatecznego określenia warunków realizacji zamówienia, braków

w specyfikacjach technicznych lub niedostarczenia odpowiednich danych finansowych i prawnych.

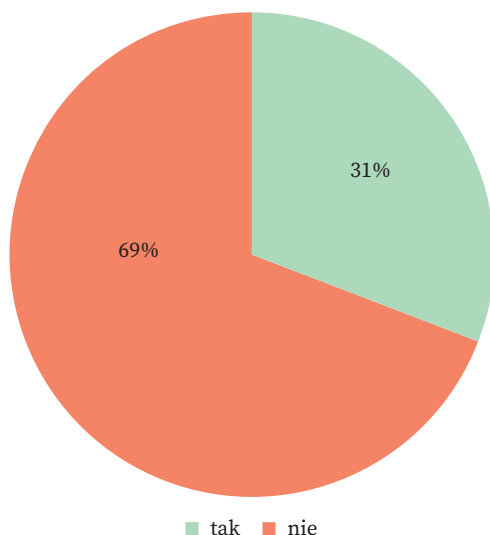
Rys. 7. Kompletność informacji w dokumentacji przetargowej potrzebnej do przygotowania ofert
Źródło: Opracowanie własne

Odpowiedź „nie zawsze”, wskazana przez 6% respondentów, może sugerować, że w niektórych przypadkach dokumentacja przetargowa dostarcza istotnych informacji, ale istnieją pojedyncze luki lub niedopowiedzenia, które wykonawcy muszą samodzielnie uzupełniać, co może zwiększać ryzyko błędów w składanych ofertach.

Podsumowując, wyniki badania uwidaczniają wyraźny podział w percepcji kompletności dokumentacji przetargowej. Choć dla większości wykonawców jest ona wystarczająca, znaczny odsetek negatywnych ocen wskazuje na konieczność poprawy jakości dokumentacji. Rekomenduje się zatem zwiększenie precyzji i uzupełnienie brakujących informacji w dokumentacji przetargowej, a także wprowadzenie procedur konsultacyjnych z wykonawcami na etapie jej przygotowywania, co może przyczynić się do zwiększenia efektywności i transparentności procesu zamówień publicznych.

W odniesieniu do doświadczeń wykonawców robót budowlanych z jakością dokumentacji przetargowej wskazać należy, że 31% respondentów spotkało się z sytuacjami, w których dokumentacja przetargowa była sprzeczna lub niekompletna (rys. 8). Ten wynik ujawnia istotny problem, który może negatywnie wpływać na

przebieg procedur przetargowych, powodując trudności w interpretacji wymagań zamawiającego, wydłużenie procesu przygotowania ofert oraz zwiększenie ryzyka sporów na etapie realizacji zamówienia. Sprzeczności i niekompletności mogą obejmować niespójne wymagania techniczne, brak szczegółowych specyfikacji lub niejasności w zakresie warunków umowy.

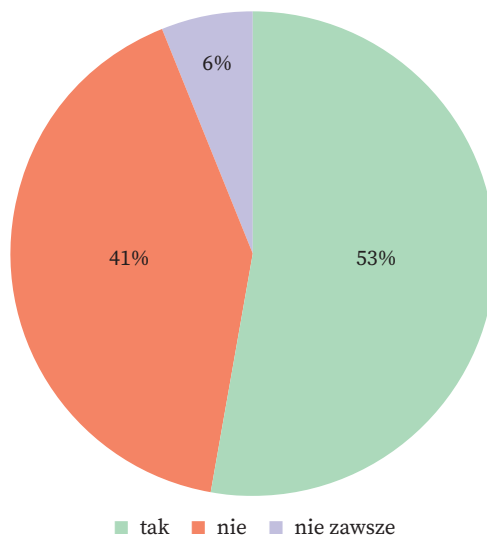

Rys. 8. Doświadczenie wykonawców ze sprzecznościami lub brakami w dokumentacji przetargowej
Źródło: Opracowanie własne

Jednocześnie 69% respondentów stwierdziło, że nie napotkało takich problemów. Wynik ten sugeruje, że zdaniem większości wykonawców dokumentacja przetargowa jest przygotowywana w sposób wystarczająco rzetelny i zgodny z wymaganiami, co umożliwia sprawne przygotowanie oferty i realizację zamówienia. Niemniej jednak odsetek osób, które wskazały na problemy, jest na tyle wysoki, że nie można go ignorować.

Interpretując te wyniki, można stwierdzić, że choć większość zamawiających przygotowuje dokumentację przetargową zgodnie z oczekiwaniami rynku, problem sprzeczności lub niekompletności występuje na tyle często, że wymaga uwagi. Rekomenduje się wprowadzenie mechanizmów weryfikacyjnych, takich jak obowiązkowe przeglądy dokumentacji przez niezależne zespoły ekspertów, a także większe zaangażowanie wykonawców w konsultacje przed przetargiem, aby zwiększyć jakość i spójność dokumentów. Działania te mogą przyczynić się do ograniczenia ryzyka niejasności i zwiększenia efektywności procedur przetargowych.

Wyniki badania ankietowego dotyczące oceny procesu składania ofert w zamówieniach publicznych z perspektywy wykonawców robót budowlanych wskazują na zróżnicowane opinie w tym zakresie (rys. 9). Ponad połowa respondentów (53%) uznała proces składania ofert za przejrzysty i prosty. Sugeruje to, że większość wykonawców postrzega obecne procedury jako klarowne, a wymagania formalne jako możliwe do spełnienia w sposób nieskomplikowany. Może to świadczyć o skuteczności działań mających na celu ułatwienie składania ofert, takich jak digitalizacja procesów czy standaryzacja wymagań.

Rys. 9. Przejrzystość i prostota procesu składania ofert w ocenie wykonawców
Źródło: Opracowanie własne

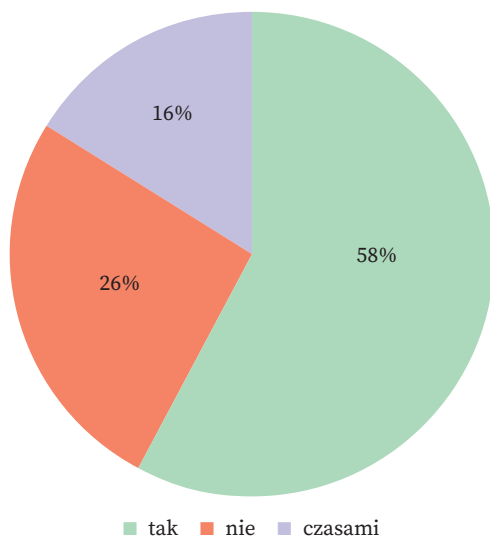
Jednak 41% respondentów wyraziło negatywną opinię, wskazując na brak przejrzystości i prostoty w procedurze. Wynik ten ujawnia istotny problem, z którym zмага się znacząca grupa wykonawców. Przyczyną mogą być złożone wymagania dokumentacyjne, niejednoznaczne wytyczne dotyczące składania ofert lub ograniczenia techniczne, takie jak trudności w korzystaniu z platform elektronicznych.

Odpowiedź „nie zawsze”, udzielona przez 6% respondentów, sugeruje, że w niektórych aspektach proces jest przejrzysty, ale w innych pozostaje problematyczny. Taka opinia może wynikać z różnic w poziomie skomplikowania wymagań w zależności od rodzaju zamówienia lub specyfiki przetargu.

Podsumowując, chociaż ponad połowa wykonawców pozytywnie ocenia proces składania ofert, wysoki odsetek negatywnych opinii (41%) wskazuje na konieczność dalszych działań mających na celu uproszczenie i ujednolicenie

procedur. Rekomenduje się przeprowadzenie szczegółowej analizy obszarów generujących największe trudności dla wykonawców oraz wdrożenie rozwiązań, takich jak dodatkowe szkolenia, ulepszenie platform elektronicznych czy wypracowanie bardziej przejrzystych standardów dokumentacyjnych. Zwiększenie dostępności wsparcia technicznego i prawnego dla wykonawców może również przyczynić się do poprawy ocen w tym zakresie.

Wyniki badania na temat wymagań dotyczących dokumentacji ofertowej w zamówieniach publicznych wskazują na istotne wyzwania, z którymi mierzą się wykonawcy robót budowlanych (rys. 10). Aż 58% respondentów uznało, że wymagania dokumentacyjne są zbyt obszerne, co świadczy o powszechnym odczuciu, że procedury te są nadmiernie skomplikowane i czasochłonne. Może to wynikać z konieczności dostarczania dużej liczby szczegółowych dokumentów, takich jak zaświadczenia, certyfikaty, referencje czy szczegółowe harmonogramy, które obciążają wykonawców zarówno pod względem finansowym, jak i organizacyjnym.

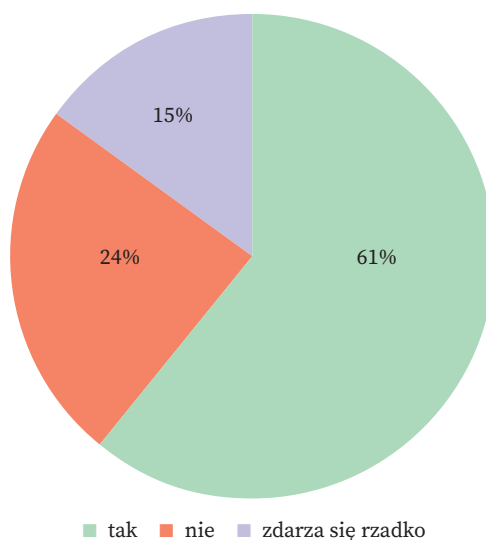
Rys. 10. Zbyt obszerne wymagania dotyczące dokumentacji ofertowej
Źródło: Opracowanie własne

Z kolei 26% respondentów stwierdziło, że wymagania nie są zbyt obszerne, co sugeruje, że w ich przypadku procedury dokumentacyjne są akceptowalne i dostosowane do możliwości wykonawców. Taka grupa respondentów może obejmować firmy, które posiadają odpowiednie zasoby organizacyjne i doświadczenie w przygotowywaniu ofert zgodnie z wymaganiami zamówień publicznych.

16% ankietowanych wskazało, że obszerne wymagania dotyczą dokumentacji jedynie „czasami”. Wynik ten wskazuje na sytuację, w której skala trudności jest zmienna i zależy od specyfiki danego przetargu, takich jak zakres zamówienia, wymagania zamawiającego lub rodzaj robót budowlanych.

Podsumowując, należy wskazać na znaczącą liczbę wykonawców, którzy postrzegają wymagania dokumentacyjne jako nadmiernie rozbudowane, co może prowadzić do obniżenia efektywności procesu zamówień publicznych. Rekomenduje się analizę wymogów dokumentacyjnych pod kątem ich zasadności oraz eliminację zbędnych wymagań, które nie wpływają na jakość ofert, a jedynie obciążają wykonawców. Warto również rozważyć wprowadzenie mechanizmów upraszczających, takich jak standaryzacja formularzy czy możliwość przedkładania dokumentów w uproszczonej formie, co mogłoby zwiększyć dostępność procedur przetargowych dla szerszego grona wykonawców.

Analiza odpowiedzi na pytanie dotyczące praktyk w zakresie informowania wykonawców robót budowlanych o konieczności poprawy błędów w ofertach przed oceną formalną wskazują na istotne zróżnicowanie w podejściu zamawiających (rys. 11). Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami, 61% respondentów potwierdziło, że są informowani o konieczności dokonania poprawek. Jest to większość, co sugeruje, że w znacznej części przypadków zamawiający podejmują działania umożliwiające wykonawcom skorygowanie błędów przed dalszą oceną ofert.

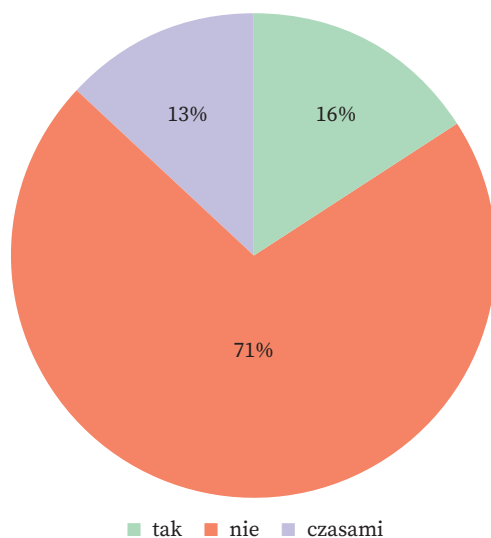
Rys. 11. Informowanie o konieczności poprawy błędów w ofercie przed oceną formalną
Źródło: Opracowanie własne

Jednocześnie 24% badanych wskazało, że nie są informowani o takich błędach, co może oznaczać, że niemal co czwarty wykonawca spotyka się z brakiem wsparcia ze strony zamawiającego w tym zakresie. Dodatkowo 15% respondentów zadeklarowało, że takie sytuacje zdarzają się rzadko, co świadczy o nieregularnym stosowaniu tej praktyki przez zamawiających.

Powyższe dane mogą wskazywać na istotne różnice w praktykach stosowanych przez podmioty organizujące przetargi publiczne. Wyniki te sugerują potrzebę dalszej standaryzacji procedur i być może wprowadzenia wyraźniejszych regulacji w zakresie informowania wykonawców o błędach w ofertach. Takie działania mogłyby przyczynić się do zwiększenia transparentności i uczciwości postępowań przetargowych oraz do ograniczenia liczby odrzuconych ofert z powodów formalnych.

3.3. Ocena problemów związanych z realizacją umów o roboty budowlane

Wyniki badania ankietowego dotyczącego trudności wykonawców robót budowlanych z przestrzeganiem warunków umowy w zamówieniach publicznych wskazują na wyraźną przewagę odpowiedzi negatywnych (rys. 12).

Rys. 12. Problemy wykonawców z przestrzeganiem warunków umowy o roboty budowlane
Źródło: Opracowanie własne

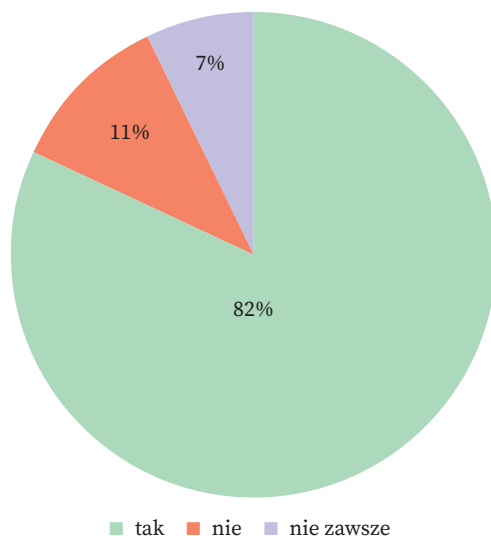
Aż 71% respondentów zadeklarowało, że nie napotykało problemów w tym zakresie, co sugeruje, że znaczna większość wykonawców jest w stanie skutecznie realizować warunki umów zawieranych w ramach zamówień publicznych.

Jednocześnie 16% ankietowanych przyznało, że miało trudności z przestrzeganiem warunków umowy. Ten odsetek, choć mniejszościowy, wskazuje na istotną grupę wykonawców, którzy mogą napotykać bariery lub trudności wynikające z konstrukcji umowy, wymagań zamawiającego lub innych czynników zewnętrznych.

Dodatkowo 13% respondentów wskazało, że problemy te występują sporadycznie, co może oznaczać, że są one uzależnione od specyfiki poszczególnych zamówień lub warunków ich realizacji.

Analiza tych wyników może sugerować, że ogólnie system zamówień publicznych funkcjonuje w sposób sprzyjający efektywnej realizacji umów, jednak dla części wykonawców konieczne mogą być działania wspierające, takie jak bardziej precyzyjne określanie warunków umów, lepsza komunikacja z zamawiającymi lub dostosowanie wymagań do możliwości rynkowych. Wskazane byłoby przeprowadzenie dalszych badań, które pozwolą na identyfikację przyczyn występowania trudności oraz określenie sposobów ich minimalizacji.

Analiza odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny realistyczności harmonogramów realizacji robót budowlanych w umowach zawieranych w ramach zamówień publicznych wskazuje na wysoką zgodność wykonawców z założeniami czasowymi określonymi w umowach (rys. 13).

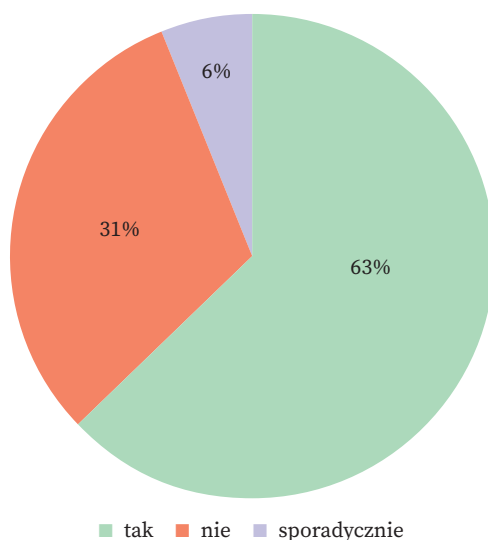
Rys. 13. Realistyczność harmonogramów realizacji robót budowlanych w umowach
Źródło: Opracowanie własne

Aż 82% respondentów zadeklarowało, że harmonogram był realistyczny i możliwy do wykonania. Taki wynik sugeruje, że większość zamawiających uwzględnia rzeczywiste uwarunkowania techniczne, organizacyjne i logistyczne w planowaniu czasu realizacji zamówień.

Z drugiej strony, 11% badanych stwierdziło, że harmonogram był nierealistyczny, co może wskazywać na pewne niedociągnięcia w przygotowywaniu warunków umowy, takie jak niewystarczająca analiza specyfiki projektu lub brak konsultacji z potencjalnymi wykonawcami na etapie planowania. Kolejne 7% respondentów zaznaczyło, że harmonogramy bywają realistyczne jedynie sporadycznie, co wskazuje na zmienną jakość przygotowania dokumentacji przetargowej.

Ogólnie wyniki te sugerują, że harmonogramy w zamówieniach publicznych są w większości przypadków adekwatne do wymagań i możliwości wykonawców, jednak istnieje przestrzeń do dalszej optymalizacji procesów planistycznych. Uwagę należy zwrócić na identyfikację przyczyn nierealistycznych założeń oraz ich potencjalnego wpływu na realizację projektów budowlanych. Takie działania mogą przyczynić się do zwiększenia efektywności i zadowolenia wszystkich stron procesu inwestycyjnego.

Odpowiedzi respondentów związane z monitorowaniem postępu prac przez zamawiających w ramach realizacji umów na roboty budowlane wskazują, że w większości przypadków zamawiający aktywnie kontrolują realizację projektów (rys. 14).

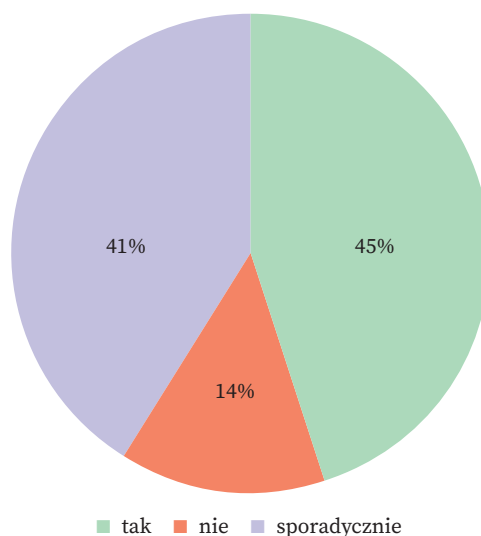
Rys. 14. Regularność monitorowania postępu prac przez zamawiających
Źródło: Opracowanie własne

63% respondentów potwierdziło regularny monitoring postępu prac, co świadczy o stosunkowo wysokim poziomie nadzoru nad wykonaniem umów. Takie podejście może przyczyniać się do lepszej jakości realizacji projektów oraz minimalizacji ryzyka opóźnień lub niezgodności z warunkami kontraktu.

Jednakże 31% badanych wskazało, że zamawiający nie monitorują regularnie postępu prac. Jest to istotny odsetek, który sugeruje, że w niemal jednej trzeciej przypadków brakuje systematycznej kontroli, co może prowadzić do trudności w wykrywaniu i rozwiązywaniu problemów na wczesnym etapie realizacji inwestycji. Dodatkowo 6% respondentów zadeklarowało, że monitoring występuje sporadycznie, co może wskazywać na nieregularność działań kontrolnych lub ich zależność od specyfiki projektu.

Analiza tych wyników sugeruje, że chociaż regularny monitoring jest powszechną praktyką, istnieje znacząca grupa zamówień, w których kontrola postępów prac nie jest prowadzona w sposób systematyczny. Może to stanowić wyzwanie dla efektywnego zarządzania projektami budowlanymi w ramach zamówień publicznych. Zaleca się dalsze badania w celu identyfikacji barier utrudniających regularne monitorowanie oraz wprowadzenie rozwiązań zwiększających efektywność nadzoru nad realizacją umów.

Wyniki badania dotyczące trudności napotykaných przez wykonawców robót budowlanych w związku ze zmianami w projekcie lub specyfikacji zamówienia wskazują na znaczącą skalę tego problemu (rys. 15).

Rys. 15. Trudności wykonawców wynikające ze zmian w projekcie lub specyfikacji zamówienia
Źródło: Opracowanie własne

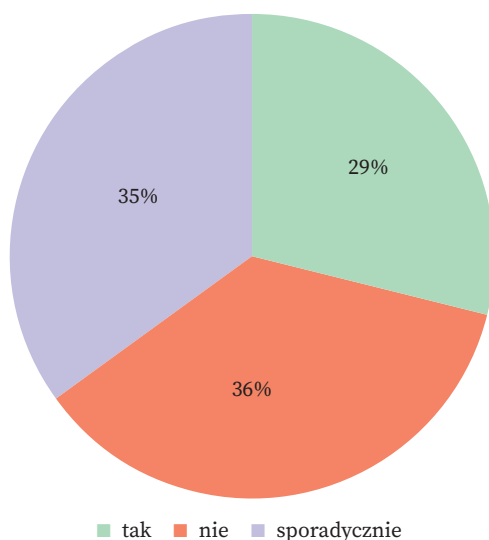
Aż 45% respondentów potwierdziło, że zmiany w dokumentacji projektowej lub specyfikacji zamówienia stanowiły istotne wyzwanie podczas realizacji umowy. Wynik ten sugeruje, że niemal połowa wykonawców doświadcza trudności wynikających z modyfikacji wprowadzanych na etapie realizacji, co może negatywnie wpływać na harmonogramy, koszty oraz organizację pracy.

Dodatkowo 41% badanych stwierdziło, że trudności związane ze zmianami występują sporadycznie. Wskazuje to na niestabilność w przygotowaniu lub zarządzaniu dokumentacją projektową, która może być uwarunkowana specyfiką danego projektu, niedostatecznym planowaniem lub brakiem odpowiednich procedur reagowania na zmiany.

Jedynie 14% respondentów nie napotkało takich trudności, co oznacza, że problematyka zmian w projekcie dotyczy zdecydowanej większości wykonawców.

Powyższe dane wskazują na potrzebę wprowadzenia działań mających na celu minimalizację wpływu zmian w dokumentacji na realizację projektów. Mogą to być bardziej szczegółowe analizy projektowe na etapie przygotowania zamówienia, skuteczniejsze zarządzanie zmianami oraz zapewnienie odpowiedniej komunikacji między zamawiającym a wykonawcami. Działania te mogą przyczynić się do zwiększenia efektywności i przewidywalności realizacji zamówień publicznych.

Wyniki ankiety dotyczące opóźnień w płatnościach za wykonane prace wskazują na istotne zróżnicowanie doświadczeń wykonawców w tym zakresie (rys. 16).

Rys. 16. Wpływ opóźnień w płatnościach na realizację projektów budowlanych
Źródło: Opracowanie własne

29% respondentów jednoznacznie potwierdziło, że opóźnienia w płatnościach wpływają na realizację projektu, co wskazuje na znaczny odsetek przypadków, w których problemy z terminowym przepływem środków finansowych stanowią barierę w sprawnej realizacji zamówień publicznych. Takie opóźnienia mogą skutkować trudnościami w utrzymaniu płynności finansowej, opóźnieniami w realizacji harmonogramów prac oraz ryzykiem wzrostu kosztów realizacji projektów.

Dodatkowo 35% respondentów wskazało, że opóźnienia w płatnościach występują sporadycznie. Wynik ten sugeruje, że problem ten, choć nie jest stały, pojawia się na tyle często, że może wpływać na ogólną ocenę stabilności i przewidywalności współpracy w ramach zamówień publicznych.

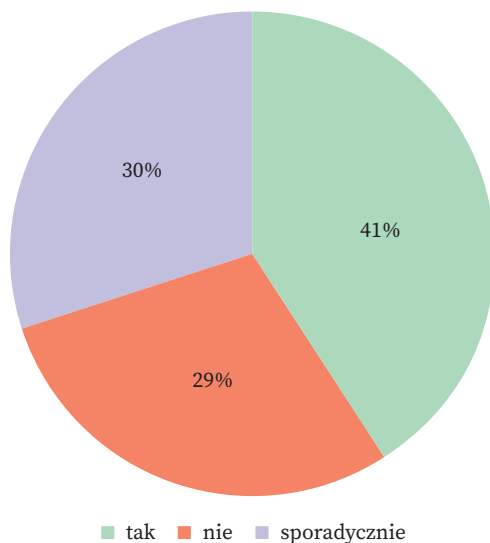
Z kolei 36% wykonawców zadeklarowało brak opóźnień w płatnościach, co oznacza, że ponad jedna trzecia badanych doświadcza terminowego rozliczania za wykonane prace. Wynik ten wskazuje na istnienie pozytywnych praktyk w zakresie zarządzania płatnościami, jednak równocześnie podkreśla skalę problemów w pozostałych przypadkach.

Analiza tych wyników wskazuje na potrzebę zwiększenia skuteczności w zarządzaniu finansami w projektach budowlanych realizowanych w ramach zamówień publicznych. Może to obejmować wprowadzenie mechanizmów zapewniających terminowe płatności, takich jak bardziej precyzyjne planowanie budżetu, regularne kontrole finansowe oraz egzekwowanie zobowiązań umownych przez zamawiających. Stabilność finansowa jest kluczowa dla efektywnej realizacji projektów oraz utrzymania zaufania wykonawców do systemu zamówień publicznych.

Wyniki badania dotyczącego oceny klarowności i zgodności procedury odbioru robót budowlanych z zapisami umowy wskazują na zróżnicowane doświadczenia wykonawców w tym obszarze (rys. 17). 41% respondentów zadeklarowało, że procedura odbioru była klarowna i zgodna z umową, co oznacza, że w znacznej części przypadków proces ten przebiega w sposób uporządkowany, przewidywalny i zgodny z ustaleniami kontraktowymi.

Jednak aż 29% wykonawców wskazało, że procedura odbioru nie była klarowna ani zgodna z zapisami umowy. Taki wynik sugeruje, że niemal co trzeci wykonawca napotyka problemy wynikające z niejasności, braku precyzji lub niezgodności praktyk odbiorowych z warunkami umowy. Może to prowadzić do konfliktów między stronami, wydłużenia procesu odbioru lub dodatkowych kosztów związanych z dostosowaniem robót do niejasnych wymagań.

Dodatkowo 30% respondentów wskazało, że procedura odbioru bywa klarowna tylko sporadycznie. Taki wynik może wskazywać na brak jednolitych standardów w procesie odbioru robót budowlanych lub różnice w podejściu zamawiających do tej kwestii.

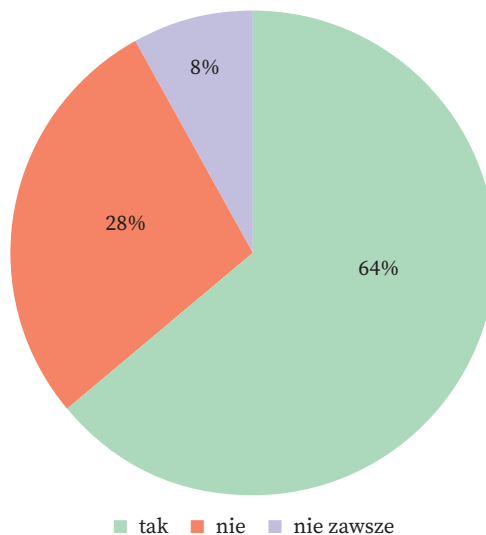
Rys. 17. Klarowność procedury odbioru robót budowlanych w ocenie wykonawców
Źródło: Opracowanie własne

Analiza tych wyników wskazuje na potrzebę wprowadzenia działań zmierzających do poprawy jakości procedur odbioru robót budowlanych. Zaleca się szczegółowe określanie wymagań odbiorowych w umowach, wdrożenie standardowych wytycznych dla zamawiających oraz zapewnienie odpowiedniej komunikacji z wykonawcami na każdym etapie realizacji projektu. Tego rodzaju działania mogą przyczynić się do zwiększenia przejrzystości procesu odbioru oraz zmniejszenia ryzyka konfliktów i opóźnień.

3.4. Ogólna ocena procedur zamówień publicznych w zakresie realizacji projektów budowlanych

Wyniki badania dotyczącego ogólnej oceny efektywności procedur zamówień publicznych z perspektywy wykonawców robót budowlanych wskazują na umiarkowanie pozytywną ocenę tych procedur (rys. 18).

Aż 64% respondentów stwierdziło, że procedury zamówień publicznych są efektywne i sprzyjają realizacji robót budowlanych. Wynik ten sugeruje, że większość wykonawców dostrzega w obecnym systemie zamówień publicznych mechanizmy umożliwiające skuteczną realizację projektów budowlanych. Może to wynikać z dostosowania przepisów do praktyki rynkowej, odpowiedniej organizacji postępowań przetargowych oraz sprawności administracyjnej.

Rys. 18. Efektywność procedur zamówień publicznych z perspektywy realizacji robót budowlanych
Źródło: Opracowanie własne

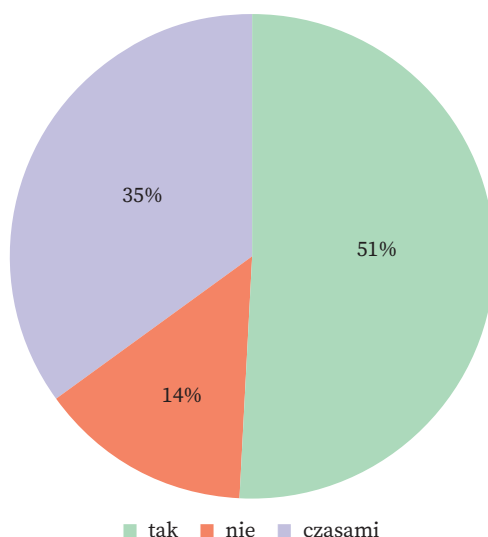
Z drugiej strony, 28% ankietowanych oceniło, że procedury nie są efektywne. Jest to istotny odsetek wskazujący na potrzebę analizy problemów systemowych, które mogą utrudniać realizację zamówień. Przyczyny takiej oceny mogą obejmować nadmierną biurokrację, niejasność przepisów, brak elastyczności w reagowaniu na zmieniające się uwarunkowania realizacyjne lub opóźnienia w podejmowaniu decyzji przez zamawiających.

Dodatkowo 8% respondentów uznało, że procedury nie zawsze są efektywne, co może wskazywać na ich zmienną skuteczność w zależności od specyfiki projektów, rodzaju zamówienia lub praktyk stosowanych przez konkretne podmioty zamawiające.

Podsumowując, wyniki wskazują na przewagę pozytywnych doświadczeń wykonawców, jednak równocześnie podkreślają obszary wymagające poprawy. Zaleca się dalsze badania mające na celu identyfikację barier w efektywności procedur zamówień publicznych oraz wprowadzenie działań naprawczych, takich jak uproszczenie procesów, zwiększenie transparentności oraz poprawa komunikacji między zamawiającymi a wykonawcami. Dzięki temu możliwe będzie zwiększenie skuteczności systemu zamówień publicznych oraz zadowolenia wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego.

Wyniki badania dotyczące konieczności zmian w procedurach zamówień publicznych z perspektywy wykonawców robót budowlanych wskazują na zna-

czącą potrzebę modyfikacji obowiązujących regulacji (rys. 19). Ponad połowa respondentów (51%) uznała, że zmiany w procedurach są konieczne. Wynik ten podkreśla, że istniejące przepisy i praktyki w obszarze zamówień publicznych nie w pełni odpowiadają na potrzeby wykonawców, co może utrudniać realizację projektów budowlanych. Przyczyny tej oceny mogą obejmować zbyt skomplikowane procedury, brak elastyczności, opóźnienia w podejmowaniu decyzji lub inne bariery administracyjne.

Rys. 19. Potrzeba zmian w procedurach zamówień publicznych według wykonawców robót budowlanych
Źródło: Opracowanie własne

Jednocześnie 35% ankietowanych stwierdziło, że zmiany są potrzebne jedynie czasami, co może wskazywać na ich zależność od specyfiki projektów lub praktyk stosowanych przez poszczególnych zamawiających. Taki wynik sugeruje, że choć ogólny system może być efektywny, istnieją obszary wymagające usprawnienia w celu lepszego dostosowania do warunków rynkowych i specyfiki realizowanych inwestycji.

Tylko 14% respondentów uznało, że zmiany w procedurach nie są potrzebne. Oznacza to, że jedynie niewielka część wykonawców uważa obecne regulacje za w pełni funkcjonalne i sprzyjające realizacji zamówień publicznych.

Analiza tych wyników wskazuje na konieczność wprowadzenia działań mających na celu modernizację procedur zamówień publicznych. Kluczowe może być uproszczenie procesów, zwiększenie ich elastyczności, poprawa transparentności

oraz lepsze uwzględnianie potrzeb i ograniczeń wykonawców. Takie zmiany mogą przyczynić się do poprawy efektywności systemu zamówień publicznych oraz zwiększenia satysfakcji wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego.

4. Podsumowanie i wnioski

Wyniki badania wskazują na istotne wyzwania związane z funkcjonowaniem procedur zamówień publicznych w kontekście realizacji robót budowlanych. Pomimo ogólnie pozytywnej oceny dokumentacji i ram czasowych przez większość wykonawców, zauważalne są obszary wymagające poprawy. Kluczowe wnioski z analizy można podsumować następująco:

1. Uproszczenie i klarowność procedur

Wielu wykonawców postrzega obecne procedury jako skomplikowane, co może obniżać ich gotowość do udziału w przetargach. Rekomendowane jest uproszczenie i standaryzacja procesów, w tym dokumentacji przetargowej, co może ograniczyć liczbę niejasności i zwiększyć efektywność procedur.

2. Wsparcie informacyjne i szkoleniowe

Istnieje potrzeba zapewnienia wykonawcom lepszego wsparcia informacyjnego, szczególnie w obszarach budzących wątpliwości. Organizacja szkoleń oraz rozwój kanałów komunikacji umożliwiających szybkie wyjaśnianie problemów mogą znacząco poprawić ich doświadczenia z systemem zamówień publicznych.

3. Transparentność i jednoznaczność wymagań

Zidentyfikowano konieczność zwiększenia przejrzystości i precyzji w formułowaniu warunków zamówień. Proponuje się wprowadzenie procedur konsultacyjnych z wykonawcami na etapie przygotowywania dokumentacji oraz przegląd dokumentacji przez niezależnych ekspertów.

4. Dostosowanie wymagań do możliwości rynku

Nadmiernie rozbudowane wymagania dokumentacyjne stanowią istotne wyzwanie dla wykonawców. Analiza zasadności tych wymagań oraz wprowadzenie mechanizmów upraszczających, takich jak standaryzacja formularzy, mogłyby zwiększyć dostępność procedur dla szerszego grona uczestników.

5. Poprawa zarządzania projektami

Zwrócono uwagę na potrzebę bardziej skutecznego monitorowania postępów prac oraz zarządzania finansami. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających terminowe płatności i lepsze planowanie budżetu może poprawić stabilność finansową wykonawców i efektywność realizacji projektów.

6. Modernizacja i elastyczność procesów

Rekomenduje się modernizację procedur zamówień publicznych poprzez zwiększenie ich elastyczności i dostosowanie do dynamicznie zmieniających się potrzeb rynku.

Podsumowując, wyniki badania ankietowego wskazują na przewagę pozytywnych doświadczeń wykonawców, jednak istotne problemy, takie jak złożoność procesów, nieprecyzyjność wymagań czy trudności w komunikacji, wymagają dalszych działań naprawczych. Uproszczenie procedur, zwiększenie ich transparentności oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku mogą przyczynić się do poprawy efektywności systemu zamówień publicznych i zwiększenia satysfakcji wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego.

Bibliografia

- Arrowsmith, S. (2010). Horizontal policies in public procurement: a taxonomy. *Journal of Public Procurement*, 10(2), 149–186. <https://doi.org/10.1108/JOPP-10-02-2010-B001>
- Dzierżanowski, W., Stachowiak, M., Jerzykowski, J., Kittel, M., & Jaźwiński, Ł. (2021). *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*. Wolters Kluwer.
- Erridge, A., & Greer, J. (2002). Partnerships and public procurement: building social capital through supply relations. *Public Administration*, 80(3), 503–522. <https://doi.org/10.1111/1467-9299.00315>
- Eadie, R., Millar, P., & Toner, L. (2013). Public private partnerships, reevaluating value for money. *International Journal of Procurement Management*, 6(2), 152–169. <https://doi.org/10.1504/IJPM.2013.052467>
- Flynn, A., & Davis, P. (2014). Theory in public procurement research. *Journal of Public Procurement*, 14(2), 139–180. <https://doi.org/10.1108/JOPP-14-02-2014-B001>
- Horubski, K. (2024). *Działania na rzecz wyrównywania pozycji kontraktowej wykonawcy zamówienia publicznego*. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa. Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. <https://doi.org/10.34616/150477>
- Hughes, A., Brown, J.A., Trueba, M., Trautrim, A., Bostock, B., Day, E., ... & Bhutta, M.F. (2023). Global value chains for medical gloves during the COVID-19 pandemic: Confronting forced labour through public procurement and crisis. *Global Networks*, 23(1), 132–149. <https://doi.org/10.1111/glob.12360>
- Kubiczek, J., Wydmański, W., Morawska, I., & Jochymczyk, P. (2023). Uwarunkowania prawno-ekonomiczne rynku zamówień publicznych w czasach wysokiej inflacji w Polsce. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, 85(1), 139–154.

- Laryea, S. (2019). Procurement strategy and outcomes of a new universities project in South Africa. *Engineering, Construction and Architectural Management*, 26(9), 2060–2083. <https://doi.org/10.1108/ECAM-04-2018-0154>
- Leszczyński, G., Rogala, A., Signetzi, J., & Zieliński, M. (2022). Zarządzanie relacjami z interesariuszami w projektach budowlanych. *Builder*, 295(2), 15–19. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0015.6996>
- Liput, J., Serpina-Forkasiewicz, A., & Tabor, M. (2020). *Elektronizacja zamówień publicznych w praktyce*. Wolters Kluwer.
- Lotko, E. (2021). Zasada efektywności a konkurencyjność polskiego rynku zamówień publicznych. *Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego*, 11, 39–48. <https://doi.org/10.33226/0137-5490.2021.11.6>
- Michalak, M.M. (2022). Prawo zamówień publicznych w procesie rewitalizacji. W: *Przekształcenia współczesnych miast. Wybrane nurty i instrumenty* (s. 107–135). Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Moras, M. (2024). O potrzebie dalszych usprawnień w konkurencyjnych procedurach negocjacyjno-przetargowych w zakresie zamówień o wartości mniejszej niż progi unijne. *Studia Prawnoustrojowe*, 63. <https://doi.org/10.31648/sp.9448>
- Nowicki, P. (2023). Strategiczne zamówienia publiczne jako instrument polityki rozwoju. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, 85(1), 27–40.
- Orlińska-Dejer K., Saciłowski T., Piotrowski, T., & Baryłka, A. (2022). *BIM i cyfryzacja procesu inwestycyjno-budowlanego w Polsce*. Warszawa–Gdańsk. Urząd Zamówień Publicznych.
- Rokicki, J. (2024). *Zamówienia publiczne. Schematy dla praktyków*. Wolters Kluwer.
- Schimanek, T. (2023). Społeczne zamówienia publiczne jako instrument ułatwiający polskim organizacjom pozarządowym realizację zamówień publicznych [ekspertyza]. *Trzeci Sektor: kwartalnik o problematyce społeczeństwa obywatelskiego*, 3–4, 101–111. <http://dx.doi.org/10.26368/17332265-63/64-3/4-2024-5>
- Stapiński, R. (2020). Zmiany proceduralne w ramach nowego prawa zamówień publicznych a udział mikro, małych i średnich przedsiębiorców w rynku. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego — Seria Prawnicza*, 28, 246–257.
- Szostak, R. (2022). O innowacyjności w zamówieniach publicznych. *Prawo*, 334, 977–990.
- Warchoń, I. (2023). Nowe Prawo zamówień publicznych — wyzwania dla zamawiających i wykonawców. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego — Seria Prawnicza*, 42, 104–117.

Public Procurement Procedures from the Perspective of Construction Contractors

Abstract. The aim of the study was to assess the comprehensibility and effectiveness of public procurement procedures and to identify practical difficulties related to their implementation in the construction sector. The study focused on problems with the interpretation of tender documentation, offer submission and contract implementation. The analysis was conducted using questionnaire data collected in a survey of 140 contractors who carried out publicly financed construction projects in 2023. The questionnaire contained questions about difficulties at various stages of the procurement process, such as understanding the tender requirements, the procedure of offer submission, contract implementation, as well as challenges resulting from delays in payments or changes in projects. Respondents were also asked to assess the impact of procedure complexity on the duration and quality of project implementation. The collected data reveal key problems that make it difficult for

contractors to effectively implement projects. The author presents her own recommendations in order to streamline tender procedures, improve their transparency and increase the efficiency of using public funds.

Keywords: public procurement, construction works, contractors, construction projects